

ศึกษาตัวบทและความเชื่อเรื่องพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์
ของอาจารย์อุระคินทร์ วิริยะบูรณะ¹
A Study of Influential Belief and Text of Chanting
PhraKhata in Episode of Charming
by Ajarn Urakintr WiriyaBoorana

อนันตศักดิ์ พลแก้วเกษ และโชคชัย ทศกรณ
Anantasak Ponkaewkes and Chokchai Thodsagorn
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
Roi-Et Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: anantasak01@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาตัวบทเรื่องพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ของอาจารย์อุระคินทร์ วิริยะบูรณะ และ 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลความเชื่อเรื่องพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ของอาจารย์อุระคินทร์ วิริยะบูรณะโดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและนำเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างของพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การเรียงลำดับตัวบท ได้แก่ การสวดพระคาถามัสการพระรัตนตรัยการสวดพระคาถาไหว้ครูการสวดพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ และการนั่งสมาธิ 2) รูปแบบและลักษณะตัวบทของพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) ฉันทลักษณ์ของตัวบทพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ 2) ตัวบทที่เป็นภาษาบาลีทั้งหมด และ 3) ตัวบทภาษาไทยปนกับภาษาบาลี ตัวบทที่วิเคราะห์มีทั้งหมด 20 ตัวบท

ส่วนการวิเคราะห์อิทธิพลความเชื่อเรื่องพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) อิทธิพลความเชื่อที่ส่งผลต่อพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ 2) อิทธิพลความเชื่อเรื่องพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต และ 3) คุณค่าอิทธิพลความเชื่อเรื่องพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์

คำสำคัญ: พระคาถาหมวดมหาเสน่ห์; ตัวบท; ความเชื่อ

---

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิจัยเรื่องการศึกษาตัวบทและความเชื่อ เรื่องพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ของอาจารย์อุระคินทร์ วิริยะบูรณะ

Abstract

This research study aims to examine influential belief and text of Chanting PhraKhata in episode of charming by AjarnUrakintrWiriyaBoorana which consisting 2 purposes 1) to examine the text of Chanting PhraKhata in episode of charming by AjarnUrakintrWiriyaBoorana and 2) to study influential belief of text of Chanting PhraKhata in episode of charming by AjarnUrakintrWiriyaBoorana. The study was analyzed qualitatively and present the descriptive results as follows.

The results showed that: the structure of Chanting PhraKhata in episode of charming by AjarnUrakintrWiriyaBoorana included 2 features 1) the sequence of texts such as Salutation to the Triple Gem, WaiKru chanting, and Chanting PhraKhata in episode of charming. 2) patterns and features of Chanting PhraKhata in episode of charming including 3 characteristics which are prosody of Chanting PhraKhata in episode of charming, the text which is all in Pali language, and the text in both Thai and Pali language. The analyzed texts were totally 20.

For analyzing influential belief of Chanting PhraKhata in episode of charming, it was divided into 3 issues including 1) biography of AjarnUrakintrWiriyaBoorana 2) biography of peer review of Chanting 108 Pitsadarn book 3) influential belief of Chanting PhraKhata in episode of charming consisting of 3 features 1) influential belief on Chanting PhraKhata in episode of charming 2) influential belief on Chanting PhraKhata in episode of charming toward daily life and 3) value of influential belief on Chanting PhraKhata in episode of charming.

Keywords: Chanting PhraKhata in Episode of Charming; Text; Belief

1. บทนำ

“พระคาถาหมวดมหาเสน่ห์” มีความสัมพันธ์ถึงความเชื่อที่มีมาแต่โบราณ ซึ่งมีความเจริญรุ่งเรืองเสมอมา ในสมัยต้นกรุงศรีอยุธยาเป็นที่นิยมศึกษามีการเผยแพร่ด้วยวิธีมุขปาฐะ ในการสวดจะต้องมีองค์ประกอบหลายอย่างรวมกัน

ถึงจะทำให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ “พระคาถาหมวดมหาเสน่ห์” จะต้องมีการทำพิธีกรรม บางครั้งอาจจะต้องใช้พระคาถา หลายบทประกอบกัน สอดคล้องกับอัมรินทร์ สุขสมัย (Suksamai, 2011 : 8) กล่าวว่า พิธีกรรมคือการทำพิธีการต่างๆ ของความเชื่อคาถา เพื่อก่อให้เกิดพลังอำนาจ

และความศักดิ์สิทธิ์ อันเป็นผลมาจากความเชื่อ เพื่อสร้างจิตสำนึกทางศาสนาและเพื่อกลุ่มเกลาจิตใจชุมชน อีกทั้งการสวดพระคาถา หมายถึง อักษรที่เรียบเรียงเป็นหน่วยใหญ่กลายเป็นพยางค์ เป็นคำ ที่เป็นรหัสของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่ทำให้เกิดผลตามสิ่งที่ใช้คู่กัน

สังคมปัจจุบันมีการใช้ชีวิตต่างไปจากวิถีชีวิตเดิมทั้งในเรื่องเศรษฐกิจมีการขับเคลื่อนอย่างรวดเร็วทำให้บุคคลที่ไม่มีศักยภาพต้องอยู่อย่างลำบาก อีกทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาหลายสมัย บางอย่างก็เริ่มเลือนหายไปในสังคม เจือจางลง ทั้งๆ ที่บางส่วนก็ยังคงได้รับการปรับปรุงให้เจริญขึ้น เช่น ศาสนาไม่สามารถเชื่อมไปได้ เพราะสังคมไทยต้องใช้ศาสนาเป็นตัวเสริมเติมแต่งชีวิตให้มีความสุข ความสบายใจในการดำเนินชีวิตให้อยู่รอดปลอดภัยในสิ่งที่มองไม่เห็น กล่าวคือ ความทุกข์ บาปกรรมที่กระทำไว้แต่เมื่อปางก่อน จึงทำให้มนุษย์แสวงหาความหลุดพ้นในสิ่งที่ยังมาไม่ถึง และแสวงหาสิ่งที่ขาดหายไปในชีวิต ต้องดิ้นรนกับความอยากได้ในสิ่งที่ผู้คนยังแสวงหาไม่เจอ จึงต้องค้นหาเพื่อนำมาเติมเต็มความอยาก กล่าวคือความเชื่อเรื่องพระคาถา เวทมนตร์ สอดคล้องกับอัมรินทร์ สุขสมัย (Suksamai, 2011 : 1) กล่าวว่า ความเชื่อของมนุษย์เกิดจากอิทธิพล 2 ปัจจัยใหญ่ๆ คืออิทธิพลอำนาจในตัวเองและความเชื่อจากอิทธิพลอำนาจภายนอก ส่วนใหญ่จะอยู่ในลักษณะความเชื่อ หวังพึ่งอำนาจเหนือธรรมชาติ การอยากได้รับแรงดลบันดาลจากอำนาจภายนอก เกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ สิ่งเร้นลับเหนือธรรมชาติ ซึ่งปัจจัยที่ 2

จะมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของมนุษย์มากที่สุด

ตัวบทพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์เป็นศิลปะการประพันธ์อย่างหนึ่ง ซึ่งในปัจจุบันถูกลดความสำคัญด้านความเชื่อ โดยมีความเชื่อเรื่องใหม่เข้ามาในสังคมไทยมากขึ้น ขณะเดียวกันการดำเนินชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนาก็เป็นสิ่งที่ทำให้มีความเชื่อในเรื่องนี้ หลงเหลือในปัจจุบัน ซึ่งสามารถกำหนดการดำเนินชีวิตของคนในสังคมได้ด้วยความศรัทธาถ้ามีความศรัทธาจะทำให้บุคคลทั่วไป สามารถยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น เริ่มจากศรัทธาตนเองก่อนค่อยศรัทธาพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ ซึ่งหลักการเกี่ยวกับเรื่องนี้สามารถทำให้สังคมไทยเจริญไปด้วยสติ คิดอย่างรอบครอบ ไม่ผลิผลามมีศีลธรรม เป็นต้น

ด้วยเหตุที่พระคาถาหมวดมหาเสน่ห์มีอิทธิพลความเชื่อต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลทั่วไปดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาตัวบทและอิทธิพลความเชื่อเรื่องพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ของอาจารย์อุระคินทร์ วิริยะบูรณะ ที่ใช้พระคาถาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้มีความหวังสามารถกำหนดกระบวนการคิดของจิตใจให้เคลื่อนไปตามสิ่งที่ปรารถนา จึงเป็นสิ่งที่ล้ำค่าควรศึกษาอย่างยิ่ง โดยอาจารย์อุระคินทร์ วิริยะบูรณะได้รวบรวมพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์จากเกจิอาจารย์สมัยก่อนนำมารวบรวมไว้เป็นเล่ม ให้บุคคลที่สนใจศึกษาในศาสตร์โบราณ ว่าอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ความศรัทธาลดลง ในขั้นตอนการสวดทั่วไปได้นำพิธีการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนามาปรับใช้เพื่อเพิ่มความศักดิ์สิทธิ์ของพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ดังกล่าว

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะได้วิเคราะห์ “ตัวบทและอิทธิพล ความเชื่อ” ของพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ที่เป็น สื่อสำคัญยิ่งในการเผยแพร่ความรู้ ด้านการใช้ พระคาถาหมวด มหาเสน่ห์ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาตัวบทเรื่องพระคาถาหมวด มหาเสน่ห์ของอาจารย์อุระคินทร์ วิริยะบุรณะ
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลความเชื่อเรื่อง พระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ของอาจารย์ อุระคินทร์ วิริยะบุรณะ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัย เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ทาง วรรณกรรมใช้ข้อมูลด้านเอกสาร (Document) (Phramaha Yothin Yodiko, 2017 : 25-36) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร บทความ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์
2. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการ เชิงคุณภาพ และศึกษาค้นคว้าข้อมูลชั้นทุติยภูมิ (Secondary Data)
3. วิเคราะห์ข้อมูลตีความหมายของ ข้อมูลเชิงพรรณนาจากเอกสารที่ได้อบรมไว้
4. เรียบเรียงข้อมูลตามการวิเคราะห์แล้ว เขียนรายงานการวิจัย
5. สรุปผล และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบ

พรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ทั้งนี้มีขอบเขตการศึกษา คือ มุ่งศึกษา ตัวบทและความเชื่อเรื่องพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ ในหนังสือพระคาถา 108 พิศดาร ของอาจารย์ อุระคินทร์ วิริยะบุรณะ โดยศึกษาเฉพาะตัวบทที่เป็นเอกสาร ได้แบ่งระยะเวลาในการวิจัยออกเป็น ออกเป็น 3 ช่วง คือ ระยะเวลาสำรวจข้อมูลเบื้องต้น ด้านเอกสาร ระยะเวลารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ระยะเวลา วิเคราะห์ และเสนอผลการวิจัย

บทความนี้ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีความเชื่อทาง คติชนวิทยา เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา วิเคราะห์ตัวบทและความเชื่อเรื่องพระคาถาหมวด มหาเสน่ห์ของอาจารย์อุระคินทร์ วิริยะบุรณะเป็น ศิลปะทางความคิดเหนือจินตนาการที่ส่งผลให้เป็น จุดเริ่มต้นของความเชื่อ สัมพันธ์กับพระพุทธ ศาสนาอย่างช้านาน และมีความสำคัญต่อการ กำหนดชีวิตในสังคม

4. สรุปผลการวิจัย

1. โครงสร้างก่อนเริ่มการสวดตัวบท พระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ ลักษณะตัวบท พระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ มีโครงสร้างของตัวบท โดยส่วนใหญ่คล้ายกับตัวบทของอาจารย์ท่านอื่นๆ ทั่วไปในหนังสือ ตัวบทมีลักษณะคล้ายคลึงในด้าน ภาษา มีทั้งตัวบทภาษาบาลีทั้งหมดและตัวบทภาษาไทยปนกับภาษาบาลี สามารถอธิบายได้ ดังนี้
  - 1.1 การเรียงลำดับก่อนการสวดตัวบท วิธีการเริ่มจากการเข้าห้องพระจากนั้นก็ทำ พิธีกรรมตามขั้นตอนแรก คือ การสวดพระคาถา นมัสการพระรัตนตรัย เพื่อเป็นสิริมงคลก่อนการ

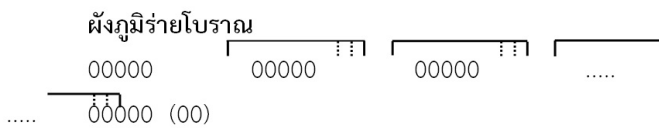

สวดลำดับต่อไป การสวดไหว้ครูหนังสือพระคาถา 180 พิสตาร เพื่อบอกกล่าวครูอาจารย์ก่อนจะเริ่มเรียนการสวดพระคาถาหมวตมหาเสน่ห์ และการนั่งสมาธิ

การสวดพระคาถานมัสการพระรัตนตรัย เป็นสิ่งที่ต้องทำในขั้นตอนแรกของการเริ่มสวดพระคาถาหมวตมหาเสน่ห์ เพื่อเป็นสิริมงคลก่อนการเริ่มเรียนไม่ว่าจะทำสิ่งใดจะต้องสวดพระคาถานมัสการพระรัตนตรัย ในการสวดจะมืองค์ประกอบหลายอย่าง เริ่มแรกให้กราบพระ 3 ครั้ง แล้วจุดเทียน 3 เล่ม รูป 3 ดอก จากนั้นพนมมือพร้อมเอาชันทอดไม้ยกขึ้นเหนือหัว ประนมมือไว้ระดับอก ซึ่งตามหลักจะนิยมใช้ชั้น 5 หรือ ชั้น 3 เช่น ถ้าเป็นชั้น 5 จะมีดอกไม้อยู่ 5 คู่ เทียน 5 คู่ จากนั้นให้สวดคำนมัสการพระพุทธเจ้า (นะโม 3 จบ) ตาม

ด้วยบทบูชาพระรัตนตรัย (อะระหัง สัมมาสัมพุทโธระคะวา) ต่อด้วย พระคาถาขุมนุมนเทวดา เพื่ออันเชิญมาเป็นสักขีพยาน บทอาารธนาศีล 5 เป็นคำมั่นสัญญาว่าจะรักษาศีลให้บริสุทธิ์ตามลำดับ เมื่อสวดจบจนถึงบทอาารธนาศีล 5 ถือว่าเสร็จสิ้นในขั้นตอนแรก

1.2 รูปแบบและลักษณะตัวบทของพระคาถาหมวตมหาเสน่ห์ มีลักษณะ 3 ประการ คือ มีลักษณะคล้ายร้อยโบราณ คล้ายโคลงกลบท และร้อยแก้ว ดังที่ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (The Royal Institute Dictionary 2011, 2013 : 1000) กล่าวว่า ร้อยโบราณนิยมใช้ในวรรณคดีโบราณ ไม่นิยมเอกโท ไม่จำกัดวรรคและคำ แต่มักใช้วรรคละ 5 คำ และใช้คำเท่ากันทุกวรรค

(ลักษณะคำประพันธ์ไทย ฉันทลักษณ์)

ตัวอย่าง พระคาถาขุนแผนชมตลาด
๑ โอม สิทธิศรีศรี ราศีกุญาคือท้องฟ้า
นะมะพะทะ หน้ากุญาคือพระแมน นะมะพะทะ
แขนกุญาคือพระนารายณ์ นะมะพะทะ ฉายากุญาคือ
พระอาทิตย์ นะมะพะทะ ฤทธิ์กุญาคือ
พระจันทร์ นะมะพะทะ สาวในเมืองสวรรค์เห็น
หน้ากุญอยู่มิได้ นะมะพะทะ กูจะรำลึกถึงต้นไม้
ก็มางวยง พระมนตร์ขุนแผนชมตลาดนี้ ท่านให้
เสกเครื่องหอมทาตัว เสกสีผึ้งสีปาก เป็นเมตตา

มหาเสน่ห์ด้นักแลหา
(The Magic 108 Spells, 1986 : 53)

นอกจากนี้ตัวบทพระคาถาหมวตมหาเสน่ห์ของอาจารย์อุระคินท์ วิริยะบูรณะยังปรากฏคล้ายโคลงกลบท ตามที่ธวัช ปุณโณทก (Punnotok, 1995 : 52) กล่าวว่า โคลงกลบทคือโครงที่กวีได้เพิ่มลักษณะบังคับมากขึ้น แต่รูปแบบของโคลงยังปรากฏให้เห็นคล้ายโคลงสี่สุภาพ

ซึ่งสามารถวิเคราะห์พระคาถาเมตตาได้ ดังนี้

ตัวอย่าง พระคาถาเมตตา

- ๑ นะ ราชานัง เมตตาคจิตตัง ทุสมะณี
- ๑ โม เทวินัง เมตตาคจิตตัง ทุสมะณี
- ๑ พุท บุริสานัง เมตตาคจิตตัง ทุสมะณี
- ๑ ธา อิตถียัง เมตตาคจิตตัง ทุสมะณี
- ๑ ยะ ลัตตานัง เมตตาคจิตตัง ทุสมะณีฯ

(The Magic 108 Spells, 1986 : 45)

พระคาถาเมตตาใหญ่นี้ ท่านให้เสกเครื่องหอมทาตัว เป็นที่รักแก่เทพดาแลมนุษย์ ถ้าจะไปหาขุนนาง ท้าวพระยา ท่านให้เสกไป เห็นหน้าเราเมตตาเรานักแลฯ

จากตัวบทข้างต้น เนื้อหามีขนาดสั้น การสังเกตลักษณะคำประพันธ์มีลักษณะคล้ายโคลงกลบทคือคำหน้าของแต่ละวรรคถ้านำมาเรียงกันใหม่จะอ่านได้ว่า นะ โม พุทธา ยะ ซึ่งหมายถึงพระพุทธเจ้า 5 พระองค์เป็นหัวใจของพระคาถาแต่วรรคท้ายอาจไม่เหมือนกัน ในเนื้อหาของตัวบทกล่าวโดยรวมคือถ้าผู้สวดนำไปบริกรรมแล้วเสกใส่เครื่องหอมทาตัวจะทำให้บุคคลทั่วไปหลงรัก

1.3 เนื้อหาพระคาถาหวมตมหาเสน่ห์ของอาจารย์อรุณคินทร์ วิริยะบูรณะเนื้อหาที่ปรากฏในพระคาถาหวมตมหาเสน่ห์ โดยจะยกตัวเพียง 2 พระคาถา ดังนี้

1.3.1 พระคาถามหาราชเสน่ห์ เป็นหัวใจของพระคาถามหาเสน่ห์ทั้งปวง จะสังเกตจากชื่อตัวบทคือ มหาราช จากการศึกษาพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (The Royal Institute Dictionary 2011, 2013 : 886) กล่าวว่ามหาราช หมายถึง คำซึ่งมหาชน

ถวายเพื่อเฉลิมพระเกียรติ พระเจ้าแผ่นดิน แสดงให้เห็นว่าตัวบทมีความยิ่งใหญ่ มีพลังที่แฝงอยู่ในตัวบท และจะสังเกตเห็นคำว่า “โอม” เป็นคำที่ศักดิ์สิทธิ์โดยมาจากศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

ตัวอย่าง พระคาถามหาราชเสน่ห์

๑ อิติปิโสภะคะวา ลัมมาลัมพุทโธนะโม พุทธายะอติปาระมิตาตังสา อิติสัพพะบุญมาคะตา อติปาระมิตาตังสา อิติสัพพะบุญมาคะตา อิติโพธิมะนุปัตโต อิติปิโส จะ เตนะโม คนทั้งหลายรักกุ สะมาคะตา โสธายะ โอม ศรีสวัสตีเจริญ หนักงามเหมือนพระจันทร์เมื่อวันเพ็ญ บุคคลเห็นคนรัก คนเห็นทักกุคุ้มเคย

(The Magic 108 Spells, 1986 : 41)

จากตัวบทข้างต้นมีภาษาบาลีปนกับภาษาไทยโดยส่วนมากจะเป็นภาษาไทยมากกว่า ลักษณะคำประพันธ์มีลักษณะคล้ายร้อยกรอง แต่ไม่ได้กำหนดวรรคอย่างแน่ชัดบางตัวบทก็คล้ายจนคาดเดาได้ ส่วนเนื้อหาจะกล่าวถึงบุคคลที่ผู้สวดปรารถนาสิ่งใดก็จะได้ดังต้องการ หญิงชายใดสวดจะได้สมหวังในความรัก

1.3.2 พระคาถาข้างประสมโคลง กล่าวคือ เป็นพระคาถาที่ใช้ได้ทั้งหญิงและชาย เนื้อหาของตัวบทมีจุดประสงค์ให้บุคคลอื่นหลงรักผู้สวดในตัวบทมีเนื้อหาทางความรักอย่างละเอียด ส่วนประเภทเป็นไสยดำมากกว่าในทางเมตตา เพราะตัวบทมีความปรารถนาบังคับจิตใจของบุคคลอื่นถือว่าผิดศีลธรรม ตัวบทมีสองภาษาคือ ภาษาไทยปนกับภาษาบาลีสลับกันไป

ตัวอย่าง พระคาถาข้างประสมโคลง

- ๑ อธิะเจตะโสทัพพังคัมหาหิ ภามะสา อี

ติ ปารมิตาติงสา อิติสัพพัญญู (เอ๋ยนามเขา) นั้น มาอยู่ สะมาคะตา อิติโพธิมะนุปัตโต อิติปิโส จะ เตนะโม นะเมตตา โมเสน่หา พุทปรานี ธาอินดี ยะ เอ็นดู นะระงับโมโท โมละลายความคิด พุทละลาย ธาคุม่หลง ยะงวยงงมาหากู มะเมตตา

พระคาถาช้างประสมโขงนี้ ท่านให้เสกข องกินหรือจะเสกผงใส่ในเต้าปูน หรือใส่โอ่งน้ำก็ได้ ให้ผู้ที่เราปรารถนา กิน รักใคร่หลงใหลเรานักหรือ จะเสกแบ่งหอม เสกสิ่งสิ่งปาก เป็นเสน่ห์แล ฯ

(The Magic 108 Spells, 1986 : 46)

2. อิทธิพลความเชื่อเรื่องพระคาถามหามหาเสน่ห์ กล่าวคือ ความเชื่อที่มีต่อพระคาถา ปัจจุบันถูกลดลง เพราะเกิดจากการเปลี่ยนแปลง ทางสังคมโดยมีเทคโนโลยีเข้ามาแทนที่ คนสมัยใหม่ จึงหันไปสนใจเรื่องอื่นมากขึ้น ทั้งนี้ความเชื่อตัวบท พระคาถายังมีในสังคมไทย แต่เป็นเพียงเพื่อหา ทางออกของความคับข้องใจของบุคคลโดยไม่สนใจ ตัวบท ส่วนใหญ่คนจะไปหาเกจิอาจารย์ที่เชี่ยวชาญ ด้านไสยศาสตร์ทำพิธีให้ บุคคลสมัยนี้จึงไม่พึ่งความ สามารถด้วยการศึกษาแสวงหาด้วยตนเอง ทุกวัน นี้จึงไม่เห็นคุณค่าของตัวบทพระคาถา เหมือนกับ คนที่อยู่ในยุคก่อน พระคาถามหามหาเสน่ห์ ของอาจารย์อุระคินทร์ วิริยะบูรณะ มีอิทธิพล ต่อความเชื่อ แบ่ง 3 ประการ ดังนี้

2.1 อิทธิพลความเชื่อที่ส่งผลต่อ พระคาถามหามหาเสน่ห์ อิทธิพลความเชื่อในสมัย ก่อนไม่มีผลกระทบ เพราะเป็นช่วงเวลาที่สัมพันธ์ กับธรรมชาติ โดยผู้ประพันธ์ทำให้เข้ากับ สิ่งแวดล้อมในช่วงเวลานั้น ในสังคมไทย แต่ละยุค สมัยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงทำให้

บางครั้งตัวบทอาจไม่สามารถนำมาใช้ให้เข้ากับ สังคมยุคใหม่ได้ และพระคาถามหามหาเสน่ห์ บางบทเป็นสิ่งที่เหนือจินตนาการหรือเป็นสูตร บางอย่างของอาจารย์สมัยนั้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ สามารถอธิบายได้อย่างละเอียด โดยสามารถแบ่ง ผลกระทบได้ 2 ประการ ประการแรกเรื่อง เทคโนโลยีสมัยใหม่ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เห็นเป็น รูปธรรมมากกว่า จึงทำให้พระคาถามหามหา เสน่ห์เป็นเพียงการรับรู้ทางจิตหรือนามธรรม ไม่เป็นที่นิยมของบุคคลสมัยใหม่ ประการที่สอง เรื่องความเชื่อที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ถือว่าเป็นเรื่องทีละเอียดย่อนที่ต้องไตร่ตรองให้ รอบคอบ กล่าวคือ การหลอกลวงถือเป็นสิ่งที่ต้อง คำนึง และพิจารณาให้ดีเกี่ยวกับศาสตร์นี้

ตัวอย่าง พระคาถาลองสตรี

๑ อิธะเจตะโสทพหังคัมหาทิ ถามะสา ภาคะนิตะวัง มะมะ คีวัง ทัพหังอาคัจฉายะ อาคัจฉาหิ ติวัตตัพโพ อาคัจฉาหิ ฯ

(The Magic 108 Spells, 1986 : 68)

จากตัวบทข้างต้นเป็นความเชื่อที่ไม่ สอดคล้องกับปัจจุบัน กล่าวคือลักษณะการใช้มี ความเฉพาะมากเกินไป โดยเนื้อหาและวิธีการใช้มี ความซับซ้อน เช่น ให้เอารอยเท้าเด็กร้องให้ ตามแม่ มาเสกใส่น้ำเต้าปูน ซึ่งเป็นวิธีที่ต้องรอ ช่วงเวลาอย่างเหมาะสมเพื่อจะได้รอยเท้า นั้น ในปัจจุบันจะมีความคิดที่แตกต่างถ้าทำได้ยาก จะไม่สนใจ

2.2 อิทธิพลความเชื่อเรื่องพระคาถา มหามหาเสน่ห์ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต พระคาถามหามหาเสน่ห์เป็นสิ่งที่ทำให้บุคคล

หลายอาชีพเกิดความอยากรู้ในศาสตร์ใหม่เป็น ความเชื่อที่คู่กับพระพุทธศาสนาเถรวาทมาช้านาน ความศรัทธาในยามที่หาทางออกไม่ได้ ถือเป็นสิ่งที่ มีอานุภาพอยู่ในตัว โดยเชื่อว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์สามารถ ช่วยได้ซึ่งเป็นการเชื่อเฉพาะตัวบุคคลเท่านั้น

ตัวอย่าง พระคาถापญาราชสีห์

๑ พุทธเสฏฐโธมทานาถัง วันณะโกสิงหะนา
ทะกัง พุทธะสิระสาเตชณะ มาระเสนาปะราเชยยัง
ชัยยะ ะวะวันตุ เม ๗

(The Magic 108 Spells, 1986 : 90)

จากตัวบทข้างต้น มีจุดประสงค์เพื่อ ต้องการให้หญิงและชายสมหวังในความรัก โดยการใช้เป็นประเพณที่ให้ผลทางเมตตา ใช้ง่าย เพราะเสกใสเป้งหอมที่หาซื้อตามร้านค้าทั่วไป หรือเสกใสน้ำมันหอม เวลาสวดสามารถสวดได้ ตลอด ตอนสวดให้นึกเห็นหน้าบุคคลที่ผู้สวด ปรารถนาเพื่อทำให้ตัวบทพระคาถามีอานุภาพ แรงกล้ามากยิ่งขึ้น

2.3 คุณค่าอิทธิพลความเชื่อเรื่อง พระคาถาหมวตมหาเสน่ห์ ความเชื่อเรื่องพระ คาถาหมวตมหาเสน่ห์ทำให้บุคคลที่สิ้นหวังกลับ มีความหวังในสิ่งที่ทำไม่ได้ เพราะบางท้อแท้ หมดหวังกับความรัก ซึ่งหาทางออกอื่นมิได้แล้ว จึงได้ศาสตร์นี้เป็นที่พึ่งทางใจและเป็นทางออก ของความคับข้องใจได้เป็นอย่างดี รวมทั้งความ เชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ด้านอื่นๆ เช่น ความเชื่อ เรื่องผี ยันต์ พระเครื่อง และความคงกะพันชาติที่ ซึ่งไม่ใช่ความเชื่อเรื่องใหม่ เพราะทั้งหมดที่กล่าว มาคือความเชื่อที่สืบทอดกันมาตามครูบาอาจารย์ หรือครอบครัวที่ศึกษาในศาสตร์นี้ และพระภิกษุ

ถือเป็นรากฐานของความเชื่อที่สัมพันธ์ กับพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทมาแต่โบราณ ที่ทำให้หลงเหลือความเชื่อเกี่ยวกับศาสตร์นี้มา จนถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาตัวบทและความเชื่อเรื่อง พระคาถาหมวตมหาเสน่ห์ ของอาจารย์ อูระคินทร์ วิริยะบูรณะ มีลักษณะโครงสร้าง ของพระคาถาหมวตมหาเสน่ห์ แบ่งออกได้ ดังนี้

1. การเรียงลำดับก่อนการสวดตัวบท ได้แก่ การสวดพระคาถามัสการพระรัตนตรัย ต่อด้วยการสวดพระคาถาไหว้ครู จากนั้นจึงเริ่ม สวดพระคาถาหมวตมหาเสน่ห์ จบด้วยการ ภาวนาเพื่อให้พระคาถาหมวตมหาเสน่ห์เกิด ความศักดิ์สิทธิ์ และการตั้งจิตภาวนาอย่าง แน่วแน่จะทำให้เห็นผลด้วยตัวผู้สวดเอง โดยบุคคลอื่นไม่สามารถสัมผัสได้

2. รูปแบบและลักษณะตัวบทของ พระคาถาหมวตมหาเสน่ห์ แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) ฉันทลักษณ์ของตัวบทพระ คาถาหมวตมหาเสน่ห์ พบว่า มีลักษณะคล้าย ร่ายโบราณ โคร่งกลบท และร้อยแก้ว ลักษณะ คำประพันธ์ส่วนใหญ่มีการกำหนดวรรค ไม่แน่นอน 2) ตัวบทที่เป็นภาษาบาลีทั้งหมด 3) ตัวบทภาษาไทยปนกับภาษาบาลี พบว่า เป็น ตัวบทที่มีภาษาไทยกับภาษาบาลี ตัวบทที่มีสอง ภาษาส่วนมากเป็นตัวบทขนาดสั้น แต่ยังสามารถคงความศักดิ์สิทธิ์ของตัวบทได้

3. เนื้อหาพระคาถาหมวตมหาเสน่ห์ ของอาจารย์อูระคินทร์ วิริยะบูรณะ พบว่า มีความคล้ายคลึงกับพระคาถาของอาจารย์

ท่านอื่นๆ กล่าวคือ เนื้อหาส่วนมากจะเข้าใจได้ง่ายเพราะมีการใช้ภาษาไทยปนกับภาษาบาลี จึงทำให้บุคคลที่พบเจออยากศึกษา ตัวบทเนื้อหาที่กล่าวถึงตัวบทส่วนมากเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความรัก

ส่วนประเภทตัวบทสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ มนตร์ที่ให้ผลทางเมตตามหานิยม และมนตร์ดำหรือเดรัจฉานวิชา อวิชา ก็เรียก ที่ให้ผลทำร้ายผู้อื่น ซึ่งทั้งสองประเภทนี้ มีความแตกต่างกัน

4. การวิเคราะห์อิทธิพลความเชื่อเรื่อง พระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ ของอาจารย์ อุดระคินทร์ วิริยะบูรณะแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้ 1) อิทธิพลความเชื่อที่ส่งผลกระทบต่อ พระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ พบว่า ระยะเวลาที่เปลี่ยนแปลงของสังคมทำให้กระทบต่อการใช้ พระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ ของอาจารย์ อุดระคินทร์ วิริยะบูรณะ บางตัวบท ซึ่งสาเหตุที่ระยะเวลามีส่วนเกี่ยวข้องเพราะผู้ประพันธ์ ตัวบทเจาะจง ใช้เฉพาะในสมัยนั้นเกินไป พอถึงเวลาเปลี่ยนแปลงสิ่งที่เกิดขึ้นคือ ไม่สามารถใช้ตัวบทได้ 2) อิทธิพลความเชื่อเรื่อง พระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติ ในชีวิตประจำวัน พบว่า พระคาถาหมวดมหาเสน่ห์บางตัวบทมีการใช้ที่ซับซ้อนหลายขั้นตอน จึงทำให้บุคคลทั่วไปลดความศรัทธาลงเนื่องจาก ตัวบทไม่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของผู้สวด จึงทำให้บางคนเลิกใช้ตัวบทไป ตัวบทจึงเริ่มถูก ลืมเลือนไปในที่สุด และ 3) คุณค่าอิทธิพลความ เชื่อเรื่องพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ พบว่า

พระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ ต่อสังคมไทยเนื่องจากสามารถกำหนดการ ดำเนินชีวิตของบุคคลได้ กล่าวคือ ตัวบทที่เกิด ความศักดิ์สิทธิ์ได้จริง จะสามารถเป็นเครื่องมือ ให้กับบุคคลที่ต้องการสมหวังในเรื่องความรัก โดยเป็นที่พึ่งในยามทุกข์ได้

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาตัวบทและอิทธิพลความ เชื่อเรื่องพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ของอาจารย์ อุดระคินทร์ วิริยะบูรณะ ผู้วิจัยได้พบประเด็นใหม่ ที่น่าสนใจ ซึ่งจะนำมาอภิปรายผล ดังนี้ อิทธิพล ความเชื่อเรื่องพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ของ อาจารย์อุดระคินทร์ วิริยะบูรณะ โดยมีความสำคัญ ในการอนุรักษ์การสืบทอด และเป็นเครื่องมือการ คงอยู่ของศาสนา แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. อิทธิพลความเชื่อที่สอดคล้องกับ ปัจจุบัน กล่าวคือ รูปแบบการใช้ตัวบทมีความ คล้ายคลึงกัน เพื่อให้สภาพแวดล้อมสัมพันธ์กับ ตัวบทจึงควรเลือกตัวบทที่มีขนาดสั้น ปัจจุบันการ ดำเนินชีวิตต้องแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ โดยเรื่อง ความเชื่อได้ถูกขยายแต่ทยอยไปหลายแขนง ซึ่งตัวบทพระคาถาหมวดมหาเสน่ห์ของอาจารย์ อุดระคินทร์ วิริยะบูรณะ จะคำนึงถึงรูปแบบการใช้ เป็นสำคัญ เพื่อให้สามารถใช้ได้อย่างเหมาะสม กับระยะเวลาที่ผู้สวดสามารถทำ

2. อิทธิพลความเชื่อที่ไม่สอดคล้องกับ สังคมปัจจุบัน กล่าวคือ ตัวบทบางตัวบทไม่ สามารถใช้ได้ในปัจจุบัน สาเหตุมาจากผู้ประพันธ์ ระบุการใช้ในสมัยนั้นเกินไปพอสังคมเปลี่ยนแปลง

ก็ไม่สามารถใช้ได้ เช่น พระคาถาสาลิกามโหสถ
วิธีใช้เป็นวิธีที่ซับซ้อน กล่าวคือ ผู้สวดจะต้องไป
ซื้อสีผึ้งแม่หม้ายมาสามเจ้า เวลาซื้อก็ไม่ให้ต่อ
ราคาตัวบหนักจึงเป็นเรื่องที่ทำได้ยากและประกอบ
กับสภาพแวดล้อมไม่เอื้อให้ใช้ตัวบท จึงทำให้
ตัวบทนี้ ถูกลืมเลือนไปเนื่องจากสภาพแวดล้อม
ปัจจุบันไม่เหมือนเดิม การศึกษามีมากขึ้น

และเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้ามากขึ้น จึงไม่ค่อย
สนใจในศาสตร์นี้

6. ข้อเสนอแนะ

ควรศึกษาพระคาถาหมวดอื่นๆ โดยการ
ลงพื้นที่สอบถามการทำพิธี และแนวโน้มด้านความ
เชื่อที่มีต่อพระคาถาหมวดต่างๆ ในอนาคต

References

- Phramaha Yothin Yodiko. (2017). Role of Thai Buddhist Monks in Promoting Health of Elderly People in North-eastern Region. *Dhammathas Academic Journal*, 17(3), 25-36.
- Phrasamuanantasak Ponkaewkes. (2014). The Study of Texts and Roles of Morlum Ban Romyen Group in Mahasarakham Province. *Master of Arts, Thai Major*. Graduate School : KhonKaen University.
- Punnotok, T. (1995). *Evolutionary Thai Language Book*. Bangkok : Ramkhamhaeng University.
- The Royal Institute. (2011). *The Royal Institute Dictionary*. Bangkok : Nanmeebooks.
- WiriyaBurana, U. (1986). *The Magic 108 Spells*. Bangkok : S. Thompugdee.